

**ረመዳን የመልካም ሥራ፣ የዝምድና መቀጠልና የአላህን ስጦታ የማግኘት ጥረት ወር**

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ  
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ تَوْبَى الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ  
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا  
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسِ وَالضَّرَّاءِ وَالسَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

ለአለው ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው።

ትርጉሙም ( መልካም ሥራ ፊቶቻችሁን ወደምስራቅና ወደምዕራብ አቅጣጫ ማዞር አይደለም። ግን መልካም ሥራ በአላህና በመጨረሻው ቀን፣ በመልአክትም፣ በመጽሐፍትም፣ በነብያትም ያመነ ሰው፣ ገንዘብንም ከመውደዱ ጋር ለዝምድና ባለቤቶችና ለየቲሞች፣ ለምስኪኖችም ለመንገደኞችም፣ ለለማኞችም፣ ለጫንቃዎችም (ማስለቀቂያ) የሰጠ ሰውና ሰላትንም ደንቡን ጠብቆ የሰገደ፣ ዘካንም የሰጠ፣ ቃል ኪዳንም በገቡ ጊዜ በኪዳናቸው የሞሉ (ሰዎች ሥራ) ነው። በችግር፣ በበሽታና፣ በጦር ጊዜም ታጋሾችን (እናወድሳለን) እነዚህ እነዚያ እውነትን የያዙ ናቸው። እነዚያም ተጠንቃቂዎቹ እነርሱ ናቸው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጀጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመስክራለሁ። እንዲሁም ነብያትን ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመስክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

**ከዚህም በመቀጠል።**

የተባረከው የረመዳን ወር የፈጣሪ ትእዛዝ መከበሪያ፣ የስጦታና የእዝነት ወር ነው። እንዲሁም የጾም፣ የስግደት፣ የዝምድና መቀጠል፣ የመዋደድ፣ ሰዎች በመልካም ስራና በአላህ ፍራቻ የሚተጋዝቡበት ወርም ነው። ይህ ወር አንድ ሙስሊም በትእዛዝ፣ ምንዳን በማሰቡና የአላህን ትእዛዝ በመከታተል የሚፈተንበት ወር ነው። አንድ ጾመኛ ረሀብና መጠጥን በትእዛዝ ያሳልፋል፣ የመንፈስን ልገም ይገታል። የሚደርስበትን ስቃይ በትእዛዝ ይቀበላል። አንድ ሙስሊም በዚህ ወር እንደቁርአን መቅራት፣ ጸሎት፣ የሌሊት ስግደት፣ ምጽዋት መስጠት፣ ሰዎችን ማስታረቅና ለሀገርና ለህዝብ ጥቅም መስራት ባሉ የተላያዩ ኢባዳዎች ወደታላቁ አላህ ይቃረባል። እንደዚህ ያሉት መልካም ምግባሮች ለአንድ ባሪያ የአላህ(አ.ወ.)ን እዝነት ያመጡለታል። አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

ትርጉሙም (የአላህ ችርታ ከበጎ አድራጊዎች ቅርብ ነውና) ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (ይህ መልካም ነገር መጋዘን ነው። ያም መጋዘን ቁልፎች አሉት። አላህ የመጥፎ ነገር መዝጊያና የመልካም ነገር ቁልፍ ያደረገው ባሪያ ምንኛ አድለኛ ነው! አላህ ለመጥፎ ነገር መክፈቻና ለመልካም ነገር መዝጊያ ያደረገው ባሪያ ወዮለት)።

የተባረከው የረመዳን ወር በመልካም ነገርና በበጎነት የመጣከሪያ መድረክ ነው። በዚህ ወር የአላህ ባሪያዎች ወደአላህ (ዐ.ወ.) ለመቃረብ በንጹህ ስራዎች ይሸቀዳደማሉ። ይህም የነብያችንን ፈለግ በመከተል ነው። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ኢብን አባስ እንዲህ ብለዋል፡ የአላህ መልአክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ከሰዎች ሁሉ የበለጠ ቸር ነበሩ። ችርታቸው የሚበዛው ደግሞ በሮመዳን ጅብሪል ጋር በሚገናኙበት ወቅት ነበር። ጅብሪል ወደነብያችን በመምጣት በረመዳን ወር በየሌሊቱ ከነብያችን ጋር ቁርኣንን ይማማሩ ነበር። ነብያችንም በዚያን ወቅት በቸርነት ከልቅ ንፋስ የበለጠ ፈጣን ነበሩ)።

ረመዳን የመልካም ስራ በተለይም የዚህ ወር መለያ የሆነው የምግብ በማብላት ዘርፍ ሰፊ መስክ ነው። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አብደላህ ኢብን ሰላም የሚከተለውን አውርተዋል፡ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ወደመዲና በመጡ ጊዜ ሰዎች ሁሉ ወደርሳቸው አመሩ እኔም ከነሱ መካከል ነበርሁ። ፊታቸውንም ባየሁ ጊዜ የውሸታም ሰው ፊት እንዳልሆነ አረጋገጥሁ። እንዲህም ሲሉ ሰማኋቸው (ሰዎች ሆይ! ምግብን አብሉ፣ ሰላምታንም አስፋፉ፣ ዝምድናንም ቀጥሉ፣ ሰዎች ሲተኙ ስንዱ፣ (ይህን ካደረጋችሁ) በሰላም ጀነት ትገባላችሁና)።

ይህ የነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ቃል አራት ነገሮችን አቅፏል። ሦስቱ ከሰዎች መካከል ያለውን ግንኙነት የሚመለከቱ ሲሆኑ እነሱም ምግብ ማብላት፣ ሰላምታ ማስፋፋትና ዝምድና መቀጠል የሚሉት ናቸው። አራተኛው ደግሞ ከአንድ ባሪያና ከፈጣሪው መካከል ያለውን ግንኙነት የሚመለከት ነው። እሱም ሰዎች ሲተኙ መስገድ የሚለው ነው። አንድ ሰውዬ ከእስልምና ተግባራት የተኛው ነው መልካሙ ሲል ነብያችንን (ሶ.ዐ.ወ.) በጠየቀ ጊዜ (ምግብ ማብላትህ፣ ለምታውቀውም ለማታውቀውም ሰው ሰላምታ ማቅረብህ ነው) አሉት በሌላ ሐዲስ እንዲህ ይላሉ፡ (ማንኛውም ሰው ምጽዋት መስጠት አለበት)። ያን ጊዜ ግንዘብ ባይኖረውስ ተብለው ተጠየቁ። አሳቸውም (በጁ ሰርቶ ራሱን ይጥቀም ምጽዋትም ይስጥ አሉ። መስራት ባይችልስ ተብለው ተጠየቁ። እሳቸውም የተቆጩን ባለጉዳይ ይገዝ አሉ። ባይችልስ የሚል ጥያቄም ቀረበላቸው። አሳቸውም በበጎ ስራ ወይም በፍትህ ይዘዝ አሉ። አሁንም ባይችልስ የሚል ጥያቄ ሰሙ። እሳቸውም ተንኮል ከመስራት ይታቀብ ይህ ለሱ ምጽዋቱ ነው አሉ።)

እዚህ ላይ ልናረጋግጠው የምነፈልገው ነገር ቢኖር በጎ ስራ ማለት በጎ ነገርን፣ አላህ የሚወደውን፣ ለሰው ልጅ የሚጠቅምን ነገር ሁሉ ያካተተ ሰፊ ፍች ያለው ቃል መሆኑን ነው። እነዚህ ሁሉ ታድያ በመልክም ጠባይ ይካተታሉ። ለዚህም ነው ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንዲህ ያሉት፡ (በጎ ስራ ማለት መልካም ጠባይ ነው)። እንዲሁም ቃልን ማክበር፣ ለውለታና ትሩፋት እውቅና መስጠት ከቡራን እንጅ የማላበሱት መሰረታዊ መልካም ጠባይ ነው። የሚከተለውን ግጥም የተቀኘው ደራሲ እንዴት ይደነቃል!

ቃልን ማክበር የክቡር ሰው ግዴታው ነው ብልግና የቃል አጣፊዎች ቁራኛ ነው።  
ክቡር ሰው ምንግዜም አብሮት ለሚኖር ግልጽ ነው ባለጌ ደግሞ ግልጽ አይሆንም።

ሌላኛው ተቀኝም እንዲህ ይላል።

ክቡራን መልካም ስራ ሲያከናውኑ በደሳሳ ጎጆ በነበሩበት ጊዜ ይቀርቧቸው የነበሩትን ሰዎች ያስታውሳሉ።

ከመልካም ስራ እጅግ በጣም ታላቁ ከቤተሰብ፣ ከዘመዳሞች፣ ከጎረቤቶችና ከመላ ሰዎች መካከል የሚኖረው መቀራረብና ግንኙነት የሚለው ጉዳይ ነው። የዚህ ዓይነቱ ግንኙነት ከሰዎች መካከል መለማመድንና መተሳሰርን፣ ከመላ ሰው ልጅ መካከል የመተዛዘንን እሴት በማስፋፋት ያለው ሚና እጅጉን ሰፊ ነው። በረመዳን ለጭቅጭቅም ሆነ ለተጨማሪዎቹም ቦታ ሊኖር አይገባም።

የረመዳን ወር የግንኙነት ማደሻ ወር ነው ስንል ሁለት ግንኙነቶች በተለዩ መልኩ ትኩረት ይሰጣቸዋል። አንደኛው የዘመዳሞች ግንኙነት መታደስ ነው። ነብያችን (ሶ.ወ.) የዚህን ግንኙነት ደረጃና ያለውን ታላቅ ቦታ በሚከተለው የቁድስ ሓዲስ አብራርተዋል፡ አለህ (ዐ.ወ.) እንዲህ ይላል፡ (እኔ አላህ ነኝ። እኔም እዝነቴ የሰፋ ነው። ዝምድናን ፈጠርሁኝ። ከስሜም ቃላት (ረሒም) የሚል ስያሜ ሰጠኋት የቀጠላትን ሰው እቀጥለዋለሁ። የቆረጣትን ደግሞ እበጥሰዋለሁ። ፡ ከዚያም አንዲህ አሉ ብትፈልጉ የሚከተሉትን አንቀጾች አንብቡ፡

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ . أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ . أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالٌهَا

ትርጉሙም (ብትሾሞም በምድር ላይ ማበላሸትን ዝምድናችሁንም መቁረጥን ከጀላችሁን። እነዚህ እነዚያ አላህ የረገማቸው ያደነቆራቸውም ዓይኖቻቸውንም ያወራቸው ናቸው። ቁርአንንም አያስተነትኑምን በውነቱ በልቦቻቸው ላይ ቁልፎቿ አሉባትን።)

አንዲሁም በሌላ ሐዲስ እንዲህ ይላሉ፡ (ስራዎች ሰኞና ሐሙስ ፈጣሪ ዘንድ ይቀርባሉ በነዚህ ቀናትም በአላህ ያላጀጋራን ሰው ወንጀል አላህ ይምራል። ከወንድም ጋር በጭቅጭቅ ያለ ሰው ሲቀር እነዚህን አስከሚታረቁ ድረስ እለፏቸው ይባልና ምህረታቸው ይዘገያል።)

ነብያችን (ሶ.ወ.) መጀመሪያ መልእክት እንዲያደርስ በታዘዘበት ዝምድና መቀጠል ከእምነት ዋልታዎች አንደኛው መሆኑን ይገልጹ ነበር። አምር ኢብን አብሳ የተባሉት ባልደረባ የሚከተለውን አውርተዋል፡ ስለታላቅ እንደ ቀን ወደነብያችን (ሶ.ወ.) ቦታ ገባሁና አንተ ማነህ ስል ጠየቅሁኝ አሳቸው ያለህ ነብይ ነኝ አሉ። እኔም ያለህ ነብይ ማለት ምን ማለት ነው ስል ጠየቅሁኝ። እሳቸውም የአላህ መላክተኛ ማለት ነው አሉ። እኔም አላህ ልኮሃል ማለት ነው ስል እንደገና ጠየቀሁ። አሳቸውም አዎን አሉ። እኔም በምን ጉዳይ ነው የላከህ የሚል ጥያቄ ስነዘርሁ። እሳቸውም (አላህ ብቸኛ አምላክ እንዲሆንና፣ በሱም ማንም እንዳይጀጋራ፣ ታቦቶች እንደሰባብሩ፣ ዝምድናም እንዲቀጠል) በማለት መለሱልኝ። እንዲሁም ነብያችን ዝምድናን መቀጠል ከእምነት ምልክቶች አንደኛው መሆኑን እንዲህ ሲሉ ገልጸዋል፡ (በአላህና በመጨረሻውም ቀን የሚያምን ሰው ዝምድናን ይቀጥል)። ይህን ጉዳይ አላህ (ዐ.ወ.) እንዲህ ሲል ገልጸታል፡

أُولَئِكَ وَالْأَرْحَامَ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ

ትርጉሙም (የዝምድና ባለቤቶችም በአላህ መጽሐፍ ከፊሎቻቸው በከፊሉ (መውረስ) የተገቡ ናቸው) ማለት ነው።

ሌላኛው ግንኙነት ደግሞ በአካባቢያችን ካሉት ሰዎች ጋር ያለንን ግንኙነት ማደሳችን ነው። ከአንድም ሰው ጋር መቆራረጥ የለብንም። ነብያችን (ሶ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (አንድ ሰው ወንድሙን ከሦስት ሌሊቶች የበለጠ ሊያኮርፈው አይፈቀድም። በሚገናኙበት ወቅት ይህኛው ፊቱን ማዘር ያኛውም እንደዚሁ ማድረግ ተገቢ አይደለም። ከነሱ በላጩ ቀድሞ ሰላም ያለው ነው)። ይህን ስንል ታድያ በመንገድ ሲያገኘው ሰላምታ ሰንዘሮ ማለፉን ብቻ ማለታችን አይደለም። ልቡ እየጠላ በምላሱ ሰላም ማለት በቂ አይደለም። ሰላምታውም ከይዘቱ የተራቀተ ቅርጻዊ ሰላምታ ይሆናል። እዚህ ላይ የታሰበው ሰላምታ ሰላም የሚለው ቃል ያዘለው እውነተኛው ሰላምታ ሲሆን ከራስ፣ ከቤተሰብ፣ ከጓደኛ፣ ከጎረቤት፣ ከባልደረባ፣ ከሰው ልጅ፣ ከአንሰሳ፣ ከእጽዋትና ከአላም ሁሉ ጋር ሰላም መፍጠርን ያካትታል።

አላህ (ሱ.ወ.) እንዲህ ይላል፡

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

ትርጉሙም (እናንተ ያመናችሁ ሆይ! ሁላችሁም በመታዘዝ ውስጥ ግቡ። የሰይጣንንም እርምጃዎች አትከተሉ። እርሱ ለናንተ ግልጽ ጠላት ነውና) ማለት ነው።

ይህን ቃሌን ተናገርሁኝ። ለኔና ለናንተም ከአላህ መሀረት እለምናለሁ።

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በሰዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

**ሙስሊም ወንድሞች**

አላህ (ዐ.ወ.) በጥበቡ የረመዳን ወር የመጨረሻ አስር ቀናት መልከም ሲሰራ የሰነበተው ከበጎ ስራው አንዲጨምር፣ በችልታ ያሰለፈው ደግሞ ያመለጠውን በቀሪዎቹ ቀናት እንዲያካስ መልካም አጋጣሚ አድርጓል። እነዚህ ቀናት በፈጣሪ ስጦታዎችና በጌታ ችሮታዎች የተሞሉ ቀናት ናቸው። በመሆኑም ሁሉም ሙስሊም እነዚህን ችሮታዎች ለማግኘት ጥረት ማድረግ ይኖርበታል። ነብያትን (ሶ.ወ.) አንዲህ ይላሉ (ለጌታችሁ በዘመናችሁ ቀናት ቸወሮታዎች አሉት። አነዚህን ችሮታዎች ለማግኘት ጥረት አድርጉ። መናልባትም አንዳችሁ ከነዚህ ችሮታዎች አንዱን ያገኙና ከዚያ በኋላ መናጢነት አስከዘላለም የማያገኘው ሊሆን ይችላልና)። ለዚህም ነው ነብያትን (ሶ.ወ.) የረመዳንን የመጨረሻ አስር ቀናት በተጨማሪ ኢባዳና ወደአላህ በቃረብ ይለዩዎቸው የነበረው።

በነዚህ አስር ቀናት ትኩረት ከምንሰጣቸው ነገሮች ተቀዳሚው የነብያትንን ፈለግ በመከተል ሌሊቶቹን ነቅትን በኢባዳ ማሳለፋችን ነው ። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) እናታችን አኢሻ እንዲህ ሲሉ አውርተዋል፡ (አስሮቹ የረመዳን ወርመጨረሻ ቀናት በገቡ ጊዜ የአላህ መላክተኛ በአጭር ይታጠቁ፣ ሌሊታቸውን በኢባዳ ነቅተው ያሳለፉና ቤተሰቦቻቸውንም ለኢባዳ ያነቃቁ ነበር)።

በረከት ለጋሹ አላህ (ሱ.ወ.) እነዚህን አስር የረመዳን መጨረሻ ሌሊቶች ሁሉ በላጭና ታላቅ በሆነችው በቀድሮ ሌሊት በመለየት አክብሯቸዋል። ይህም የወዳጁን የነብያትንን (ሶ.ወ.) ህዝብ በማክበር ነው። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ሙጃሂድ የሚከተለውን አውረተዋል፡ (ነብያትን (ሶ.ወ.) ከአስራኢል ነገድ ስለሆነ አንድ ሰወዬ አውሩልን። ይህ ሰው በአላህ መንገድ መሳሪያ አንግቦ ለአንድ ሺህ ወራት ያህል ተዋጋ ባሉ ጊዜ ሙስሊሞች በጣም ተደነቁ ያን ጊዜ ይህች ምዕራፍ ወረደች፡

ذَا تَوَلَّاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ { 1 } وَمَا أَنْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ { 2 } لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ { 3 } نَزَّلَ الْمَلَائِكَةَ وَالرُّوحَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ { 4 } سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

ትርጉሙም (እኛ (ቁርአኑን) በመወሰኛይቱ ሌሊት አወረድነው። መወሰኛይቱ ሌሊት ምን እነደሆነች ምን አሳወቀህ። መወሰኛይቱ ሌሊት ከሺህ ወር በላጭ ናት። በርሷ ውስጥ መልአክትና መንፈሱ በጌታቸው ፈቃድ በነገሩ ሁሉ ይወርዳሉ። እርሷ እስከጎህ መውጣት ድረስ በሰላም ብቻ ናት) ማለት ነው ።

በዚህች ሌሊት በፍጹም ልብ የሚሰራ ኢባዳ በአላህ መንገድ አንድ ሺህ ወር ከመዋጋት የበለጠ ምንዳ አለው።

ነብያችን በዚህች ሌሊት የሚሰጥዎት ስግደት የወንጀል ምህረት እንደሚያሰገኝ እንዲህ በማለት ገልጸዋል፡ (የቀድሞን ሌሊት በሙሉ እምነትና ምንዳንን በማሰብ በስግደት ያሳለፈ ሰው ከዚያ በፊት የነበረው ወንጀሉ ይማርለታል)። ስለዚህ ማንኛውም ሙስሊም ወደአላህ ለመቃረብና ምህረቱን ተስፋ በማድረግ ይህችን ሌሊት ነቅቶ በኢባዳ ለማሳለፍ ጥረት ማድረግ ይጠበቅበታል። ይህች ወሰን የሌለው የአላህ ችሮታ የሚወርድባትን ሌሊት በየትኛው ጊዜ በልዩ ትኩረት እንዴት አንደምንፈልጋት ነብያችን እንዲህ በማለት ጠቁመዋል (የቀድሞን ሌሊት በረመዳን መጨረሻ አስር ቀናት በነጠላ ቁጥር ሌሊቶች ፍልጻት) ይህን ማለትም በ23/25/27/29 ሌሊቶች ማለት ነው።

በነዚህ ቀናት ከሚከናወኑ ኢባዳዎች አንዱ ደግሞ የፊጥርን ዘካ ማውጣት ነው። የፊጥር ዘካ ለጸመኛው ጽዳት ለድሆችና ምስኪኖች ደግሞ ምግብ መሆኑን (ከርሳቸው አላህ ይውደድና)ኢብን አባስ እንዲህ ሲሉ አውርተዋል፡ (የአላህ መልእክተኛ የፊጥርን ዘካ ግድ ያደረጉት ጸመኛው ከጨዋታና መጥፎ ቃል እንዲጸዳ እንዲሁም ለምስኪኖች ምግብ እንዲሆን ነው። ከኢድ ሶላት በፊት ያወጣት ሰው ዘካው ተቀባይነት ያገኛል። ከስግደት በኋላ ያወጣት ሰው ደግሞ አንደማንኛውም ተራ ምጽዋት አንጅ እንደዘካ አይቆጠርም)

እንዲሁም በነዚህ ቀናት የምንፈጽመው ሌላው ኢባዳ በጸሎት መታተራችን ነው። በረመዳን የጸሎት ተቀባይነት ተስፋው ሰፊ ነው ስንል በነዚህ በአስሩ ቃናት ደግሞ የበለጠ ሰፊ ነው። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) እናታችን አኢሻ አንዲህ ሲሉ አውርተዋል፡ (የአላህ መልእክተኛ ሆይ! እኔ እንደው የቀድሞን ሌሊት ካጋጠመኝ ያን ጊዜ ምን እላለሁ አልኳቸው። እሳቸውም

اللَّهُمَّ! تَلَّكَ فَوُكَّرِيْمُ تَحِبُّ أَلْمُ فَوُ فَاغْفُ عَنِّي

**በይ አሉኝ**

የነዚህን የተባረኩ ሌሊቶችን ትሩፋት ላለማስመለጥ፣ የቀድሞን ሌሊት በጸሎት፣ አላህን በማስታወስ፣ ቁርአንን በመቅራት እንዲሁም ወደአላህ የሚያቃርቡ ነገሮችን በመስራት ልናሳልፋቸው ይገባል። የአላህ ችሮታዎች እንዳያመልጠን ጥንቃቄ ማድረግ አለብን። በዚህች ሌሊት የአላህን እዝነት ማስመለጥ ማለት ታላቅ ነገር ማጣት ነው። ነብያችን (ሶ.አ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡ (... በሱ አላህ ከአንድ ሺህ ወር የበለጠችን ሌሊት አድርጓል የሷን በጎ ስራ ያጣ መልካሙን ሁሉ አጣ ማለት ነው)

**ጌታችን ሆይ! አንተ ምህረት አድራጊ ነህ ምህረትንም ትወዳለህና ለኛ መህረት አድርግልን**